॥अथोपनयनप्रारंभः॥ श्रीलक्ष्मीव्यंकटेशप्रसन्न॥

LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY

॥ १ ॥

॥श्रीगणेशायनमः॥ अथाश्वत्थोपनयनप्रयोगः॥ कर्त्ता स्नानंनित्यक्रियःप्राङ्मु
खउपविश्य आचम्यप्राणानायम्यदेशकालौसंकीर्त्यममलक्ष्म्यायुर्वृद्धिद्वा
रविष्णुसायुज्यप्राप्त्यर्थंअश्वत्थोपनयनंकरिष्यइतिसंकल्प्यइष्ट
देवतागणेशपूजनपुण्याहवाचनमातृकापूजननांदीश्राद्धानिकृत्वाग्नि
प्रतिष्ठांगृह्योक्तोपनयनसामग्रीसंपाद्यअश्वत्थसमीपंगत्वाप्रक्षाल्य ॥ १ ॥

नपाणिपादःअचांतःपरितोऽश्वत्थस्याष्टहस्तमात्रांभूमिंगोमयेनो
पलिप्यधातुपिष्टरंगमालिकयालंकृत्याश्वत्थेशानेपुण्याहंवाचयि
त्वाचार्यब्राह्मणंचवृत्वासंपूजयेत्॥ तत्रआचार्यअचम्यप्राणानाय
म्यदेशकालौसंकीर्त्याश्वत्थोपनयनेअमुकगोत्रेअमुकशर्मकरि
ष्यामीतिसंकल्प्याश्वत्थंसमंत्रंप्रत्येकंपंचामृतैःसंस्नाप्याश्वत्थपूर्व

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

दक्षिणस्यां शिलाग्निं प्रतिष्ठाप्य तत्र कृत्वा वा ध्यात्वा तत्रेध्मं ॥ अस्मिन्नग्नाविष्णो
त्रिग्नावित्यादि चक्षुषी आज्येन ॥ अत्र प्रधानं ॥ अग्निं । वायु । सूर्यं । अग्निं ।
पवमानं । शिरोषधीः । वनस्पतिं । जीवपरमात्मनो । अग्निं । वायु । सूर्यं च
एताः प्रधानदेवता आज्येन पुनरेतावेव पालाशसमिद्भिः पुनरेतावेव च
रूपाशेषेण श्रीष्टकृतमित्यादि पूर्णपात्रनिधानांते दारुदर्वा २

उद्दिश्य प्रत्येकं चतुर्मुष्टिक्रमेणाष्टौ चत्वारिंशान्मुष्टीन्तूष्णीं निरूप्य
तेन प्रोक्ष्य स्रुपर्णादि चक्षुषी ते अग्न इत्यपश्चिमेध्माभ्युक्षणं सुवनस्पाणी
रस्यजौ च थो दीर्घतमा मित्रावरुणौ त्रिष्टुप् नासोधारणे नि० ॥ सु
वनस्पा० ॥ इति मंत्रेण पुनरेवृत्वा चतुस्रुवेण नाभ्यंसावेष्यन्यज्ञोपवी
तमंत्रस्य परब्रह्म परमात्मा त्रिष्टुप् यज्ञोपवीतधा० । यज्ञोपवीते० । इति

LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ASIATIC

यतो पवीतं दत्वा प्रेषामाः ऋषए लुषोसाखिष्टुप्। मेखलाबंधने वि०
प्रेषामा बृहतः०। रशिमंत्रेण मेखलायामश्वत्थं त्रिरावेष्टय तूष्णीकृत्वा
जिनंदंडं च दत्वा शुक्लगंधपुष्पाक्षतैः। अश्वत्थेवो निषदने०। इत्य
नया सपूज्य प्रणवव्याहृतिपुर्वां गायत्रीं त्रिर्जपित्वा। देवस्यत्वा सवि ३
तु०। निरीक्षेरन्यश्वत्थं निरीक्ष्यात्वार्षमिति पर्चस्यांगिरसोध्रुव च

षिः। एषावरुणोदेवता। अनुष्टुप्छंदः। इदंवैधीति भुरिगनुष्टुप्। व्या
हृतिमंत्रस्यप्रजापतिः प्रजापतिर्बृहतीअश्वत्थस्थापने विनियोगः। अ
त्यार्षमंतरे वि०। नर्गे०। ॐ भूर्भुवः स्वः अश्वत्थंस्थापयामि। अने
नसुवर्णशलाकया अश्वत्थंसंस्थाप्याग्निसमिपंगत्वा व्यस्तव्याहृती
नोक्त्वाग्निंत्रजमदग्निर्भरद्वाजोरुषयः अग्निर्देवीयुःसूर्योदेवता। ग

यस्युष्णिगनुष्टुप्छन्दः।अश्वत्थोपनयनप्रधानआज्यहोमेवि०॥ॐभू
स्वाहाअग्नयइदं०।भुवस्वाहावायवइदं०।स्वस्वाहासूर्यायेदं०।अ
ग्नआयूंषिपवसेवैश्वानरसाऋषयः।अग्निपवमानोदेवतागायत्री
छंदःअश्वत्थोपनयनप्रधानआज्य०।अग्नआयूंषि०।हुषुनोस्वाहाअ
ग्नयेपवमानायेदं०।याफलिनीरार्भर्वोभिषगोषधयोविराक्नु

ष्टुप्अश्वत्थोपनयनप्रधानाज्य०।याःफलिनीर्यीअफला०।स्वाहा॥
ऋषिभ्यइदं०।याओषधीअथर्वणोभिषगोषधयोनुष्टुप्।अश्व
त्थोपनयनप्रधानाज्य०।याओषधीःपूर्वजाता०।स्वाहा।ओषधिभ्य
इदं०।अश्वत्थेवोनिषदनं०।अथर्वणाभिषगोषधयोनुष्टुप्।अश्वत्थोपनयन
प्रधानाज्य०।अश्वत्थेवोनिषदनं०।स्वाहा।ओषधीभ्यइदं०।वनस्पते

गाथिनोविश्वामित्रोवनस्पतिस्त्रिष्टुप्।अश्वत्थोपनयनप्रधानाज्य०।
वनस्पतेशतवल्शोवि०।स्वाहा।वनस्पतयइदं०।दासुपर्णाओ
चथ्योदीर्घतमाजीवपरमात्मानौत्रिष्टुप्।अश्वत्थोपनयनप्रधा
ज्य०।दासुपर्णासमुज्जासखाया०।स्वाहा।जीवपरमात्माभ्यामिदं०
मुनयोहतिस्रयंकुत्वायथोक्तमेत्रत्यागः॥दादशभिरज्यंकृत्वा॥

ननएतैरेवद्वादशभिःप्रतिमंत्रमनदानधर्मेणचरंकृत्वासर्वत्रोद
रासागोचकृत्वाअश्वत्थपश्चिमदेशेउपविश्यात्मानंस्पृष्ट्वातत्रैव
गत्वास्विष्टकृतादिहोमशेषंसमाप्यक्षगंधाक्षतपुष्पाधूपदीपभ
क्ष्याद्युपहारफलतांबूलैरश्वत्थंप्रपूज्यआचार्यमेतन्निवृत्तिरंसंपूज्य
सनत्सकोपयस्विनीधेनुमश्वत्थपरिधानवस्त्रंदत्वाचदद्याद्वस्त्रेण

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

६ स्वचित्तानुसारेणैहेमंदत्वान्येभ्योपिविप्रेभ्यःपूत्वापूर्वंदक्षिणांदत्वाष्टोब्रा
ह्मणान्मिष्टान्नेनभोजयित्वाकृतंकर्मविष्णवेसमर्पयेबंधुभिःसहभुंजीति ॥
॥इतिश्रौनकानुसारिव्यश्वत्थस्योपनयनपद्धतिःसमाप्तिंगीता॥श्री॥
॥श्रीलक्ष्मीव्यंकटेशार्पणमस्तु॥श्रीरंगचंद्रार्पणमस्तु॥५४॥५५॥५६॥५७॥

LIBRARY OF THE BOMBAY BR...